

СТРАТЕГІЯ УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ ПІД ЧАС ВІЙНИ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

Досліджено проблеми розвитку українського бізнесу в період загарбницької війни росії проти України. Висвітлено стратегію управління підприємницькими ризиками, яка допоможе зменшити ризики вітчизняного бізнесу та підвищити ефективність управління ситуацією під час воєнного конфлікту.

Ключові слова: бізнес, бізнес-проект, інноваційне рішення, ризик, стратегія управління ризиками.

Abstract

The problems of Ukrainian business development during Russia's war of aggression against Ukraine are studied. The strategy of business risk management, which will help reduce the risks of domestic business and increase the effectiveness of situation management during a military conflict, is highlighted.

Keywords: business, business project, innovative solution, risk, risk management strategy.

Розвиток бізнесу в Україні під час війни є складним процесом, оскільки економічні умови стають надзвичайно викликаними через конфлікт. Війна може призвести до зменшення виробництва, зруйнування інфраструктури, загострення соціальних проблем та інфляції. Проте, водночас війна може стимулювати деякі галузі економіки, такі як військово-промисловий комплекс, а також національне виробництво.

У цей період важливо зосередитися на підтримці малих та середніх підприємств, які є драйверами економічного зростання. Держава може надавати допомогу таким підприємствам через фінансову підтримку, легалізацію бізнесу та сприяння експорту. Важливо також стимулювати інновації та розвиток нових технологій, які можуть допомогти Україні вийти з економічної кризи.

Загалом, розвиток бізнесу в Україні під час війни потребує комплексного підходу, спрямованого на стабілізацію економічної ситуації, збереження робочих місць та підтримку підприємств у складних умовах. Загальний аналіз стратегії управління ризиками є важливим аспектом ефективного прийняття рішень і забезпечення успіху бізнесу чи проекту. Стратегія управління ризиками передбачає ідентифікацію, оцінку та визначення пріоритетів небезпек, а також розробку та впровадження планів з їх пом'якшення та управління ними.

Існує кілька ключових кроків в аналізі стратегії управління ризиками, з якими стикається український бізнес:

1) ідентифікація ризиків. Першим кроком є визначення потенційних ризиків, які можуть вплинути на проект або бізнес. Це можна зробити за допомогою мозкового штурму, оцінки ризиків та аналізу історичних даних;

2) оцінка ризику: після визначення ризиків їх необхідно оцінити з точки зору їхньої ймовірності та впливу. Це допомагає визначити пріоритетність ризиків і виявити, які з них потребують негайної уваги;

3) планування пом'якшення: після оцінки ризиків наступним кроком є розробка планів пом'якшення, щоб зменшити ймовірність або вплив цих ризиків. Це може включати вживання профілактичних заходів для уникнення ризиків, передачу ризиків іншим або прийняття певних ризиків;

4) моніторинг і перегляд: Управління ризиками є постійним процесом, який потребує постійного моніторингу та перегляду. Регулярна оцінка ефективності стратегій зменшення ризиків допомагає переконатися, що організація готова реагувати на нові ризики, коли вони виникають.

Аналіз стратегії управління підприємницькими ризиками під час війни в Україні може включати, на наш погляд, такі підходи:

- розробка плану екстрених заходів на випадок виникнення конфлікту;
- регулярне оцінювання ризиків і оновлення стратегій відповідно до ситуації, що змінюється;
- розробку програм психологічної підтримки для осіб, що пережили стресові ситуації через війну;
- співпрацю з міжнародними організаціями для обміну досвідом та отримання підтримки;
- реалізацію соціальних програм для допомоги постраждалим від війни.

Така стратегія допоможе зменшити ризики вітчизняного бізнесу та підвищити ефективність управління ситуацією під час воєнного конфлікту.

Формування ефективної стратегії управління ризиками вимагає глибокого розуміння потенційних небезпек, проєктивного планування та постійного моніторингу для забезпечення успіху та стійкості бізнесу чи бізнес-проєкту.

Розвиток малого бізнесу в Україні під час війни в поєднанні з ефективними заходами держави мікроекономічному рівні здатне створити унікальні можливості для національної економіки. Під час конфлікту малий бізнес може мати проблеми через збої в ланцюгах постачання, зниження споживчого попиту та загальну економічну нестабільність. Проте застосування основних принципів та інструментів мікроекономічного аналізу для моделювання корпоративної поведінки допоможе вітчизняним підприємствам адаптуватися до поточної ситуації та розвиватися.

Наприклад, підприємства можуть зосередитися на оптимізації розподілу ресурсів, стратегії ціноутворення та управлінні витратами, щоб справлятися з викликами воєнного часу. Такі мікроекономічні інструменти, як аналіз витрат і вигод, аналіз попиту та пропозиції та аналіз структури ринку, можуть надати цінну інформацію для прийняття рішень.

Крім того, сприяння підприємству та інноваціям у малому бізнесі може стимулювати економічне зростання та стійкість. Заохочення співпраці, збереження доступу до фінансування та розвиток навичок може допомогти малим підприємствам адаптуватися до мінливого середовища та сприяти відновленню економіки в умовах війни.

Під час війни в Україні життєво важливими для вирішення різноманітних проблем є інноваційні рішення. Одним із них є розробка БПЛА (безпілотних літальних апаратів) для розвідки та моніторингу в зонах конфлікту. Ці безпілотники надають цінну інформацію в режимі реального часу військовим силам і гуманітарним організаціям, допомагаючи покращити обізнаність про ситуацію та скоротити час реагування. Крім того, інноваційні технології відіграють вирішальну роль у забезпеченні зв'язку та координації між цивільними особами та службами реагування на надзвичайні ситуації. Платформи соціальних мереж і додатки для обміну повідомленнями можуть використовуватися для поширення важливої інформації, організації заходів з надання допомоги людям, які цього потребують. Забезпечити прозорість і підзвітність у розподілі гуманітарної допомоги, зменшуючи ризик корупції та неефективності, може допомогти використання технології блокчейн.

За період війни в Україні розвиток бізнесу значно ускладнений через негативні наслідки на нього та економіку в цілому. Значна частина підприємств стикається зі значними втратами, зниженням виробництва та скороченням штату співробітників, а особливо важко в цей період мікропідприємствам, які дуже відчують загострення економічної ситуації в країні. Разом з тим, окремим підприємствам усе ж вдається зберегти економічну стійкість та навіть певний ріст у цей важкий для нашої країни час. Зокрема, сфера ІТ-технологій та онлайн-бізнесу зазнають певного піднесення, оскільки попит на цифрові послуги та продукти зріс через збільшення відстані між людьми та необхідність використання онлайн-інструментів.

Отже, поєднання стратегії розвитку малого бізнесу з мікроекономічними принципами може допомогти підприємствам в Україні долати виклики воєнного часу та сприяти сталому економічному розвитку. Також дуже важливим завданням для нашої країни, яка уже третій рік бореться з російським агресором за свою незалежність, є використання інноваційних технологій та інших творчих рішень для вирішення складних завдань і покращення результатів для тих, хто постраждав від війни.

Діана Олександрівна Гриценюк – студентка групи 1Л-23б, факультет менеджменту та інформаційної безпеки, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця.

Науковий керівник: **Віталій Володимирович Зянько** – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри фінансів та інноваційного менеджменту, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця.

Hrytsenyuk Diana O. – student of 1L-23b group, Faculty of Management and Information Security, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia.

Supervisor: **Zianko Vitalii V.** – doctor of economics, Professor, Head of the Department of Finance and innovative management, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia.